ANUL XXV.—No. 49.—Marți 20 Februarie 1907.—

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonații primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" ilustrat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserții și reclame 1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— 11, Strada Brezoianu 11, București —

Fațada bisericei române gr.-or. din Cleveland, Statul Ohio (America)
(Vezi explicația)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Luni 19 Februarie. — Martirul Archip.

Catolic

Luni 4 Martie.— Casimir.

Răs. soarelui 6,50. Ap. soar. 6,05

București 19 Februarie.

Comerțul nostru cu Franța

Ca și negocierile pentru încheierea unei noui convenții comerciale cu Austro-Ungaria, tot așa, de și cam din alte puncte de vedere, și acelea pentru încheierea unei convenții cu Franța, prezintă greutăți însemnate. Lucrul este cu atât mai regretabil, cu cât schimbul de mărfuri și cu această țară ar fi în mod firesc susceptibil de o mare desvoltare.

Dovadă despre aceasta e chiar faptul că mai demult acestu raporturi erau destul de vii,—îndeosebi importul nostru din Franța reprezintă o cifră destul de respectabilă. In 1893, noi am cumpărat Franței mărfuri în preț de $33^1/_2$ milioane lei; de atunci o adevărat că importul de mărfuri franceze a tot scăzut, întâiu la 25 și apoi la 16—18 milioane, — și nu mai reprezintă, în 1905, decât 5 la sută din totalul importațiunilor noastre. Exportul nostru în Franța nu era decât de vr'o $8^1/_2$ milioane în 1893, — balanța comercială cu această țară venea deci în defavorul nostru cu 27 de milioane; fluctuând puțin până în 1904, cifra exportului nostru în Franța se urcă deodată în 1905 la $18^1/_2$ milioane, și deci în acest an balanța comercială se schimbă (pentru prima oară) în favorul nostru, cu aproape 2 milioane.

Toate acestea sunt semne suficiente că s'ar putea stabili un schimb mult mai activ ca până acuma, fără atâtea ezitări și stagnări, între produsele noastre și produsele franceze.

Cercetând tabela statistică a importațiunilor noastre din Franța pe anii din urmă 1902—905, vedem că principalul articol ce am cumpărat din Franța îl reprezintă materiile textile și derivatele (6—$7^1/_2$ milioane); urmează metalele și fabricațiunile metalice cu aproximativ $1^1/_2$ milioane; hârtia, cartonul și fabricatele analoge ce importăm din Franța reprezintă încă un milion; tot cam atâta uleiurile și grăsimile, — apoi suzurile vegetale, speciile medicinale și medicamentele; apoi urmează: coloniale $^1/_2$—$^3/_4$ de milion; băuturi cam $^1/_2$ milion; conserve alimentare de asemenea; parfumerie 350.000 (ceea ce însemnează: aproape o mie de lei se cheltuiește pe zi, în țara românească, pe parfumuri franceze).

Din varietatea aceasta de mărfuri, la cari se mai pot adăoga: piei, curelărie, blănărie, cum și industria ceramică, vitrificațiuni, din cari importăm de asemenea cam câte de $^1/_2$milion pe an, rezultă și mai evident desvoltarea pe care comerțul lor la noi ar putea s'o ia.

In ce privește exportul nostru în Franța, el ne prezintă, pe anul 1905, icoana următoare: Făinoase și derivatele lor, 6 milioane; alte produse vegetale 3 milioane; combustibile minerale 5 milioane; materii și produse chimice 2 milioane; lemne și industrii derivate aproape aceiași sumă. In aceste 5 articole putem zice că se resumă tot, absolut tot exportul nostru în Franța. Dar desigur că și cifrele acestea ar comporta o desvoltare mai mare, dacă s'ar putea ajunge la o înțelegere, la o învoială, favorabilă după putință intereselor ambelor părți.

Să sperăm că greutățile existente vor sfârși prin a fi biruite și înlăturate.

POLITICA EXTERNA

Alegerile din Rusia

Alegerile pentru noua Dumă sunt cât se poate de semnificative. Ele sunt semnificative nu atât prin faptul că opoziția a avut un strălucit succes cât prin faptul că ea a învins cu toate mijloacele născocite de guvern ca să-și asigure isbânda.

Intr'adevăr, e un an de zile aproape de când d. Stolypin și colegii lui nu au altă grijă de cât să înlăture de la vot partidele anti-țariste. Pentru a atinge acest scop ei au recurs la două serii de mijloace: întîi la schimbarea sistemului electoral prin interpretarea lui pe cale de regulament și pe urmă la măsuri administrative pentru înlăturarea cu de-a sila de la urnă a alegătorilor mai slabi și mai sfioși.

Prin regulamentul pe care l'a făcut legei electorale, guvernul lui Nicolae II a exclus de la vot pe cea mai mare parte din alegătorii colegiilor în care era opoziția era atot puternică. Iar pe alegătorii ce în urma tutulor interpretărilor sofistice totuși nu au reușit să-i înlăture, pe aceștia i-a obligat să-și exprime votul printr'un sistem atât de complicat de delegațiuni și para-delegațiuni, în cât devenea aproape imposibil pentru ei să-și mai exercite și dreptul de vot și să-și manifesteze voința cetățenească prin buletinele lor. Și dacă la aceasta mai adăugăm că deja înainte de facerea regulamentului Stolypin, sistemul electoral rusesc bazat în mare parte pe votul prin reprezentațiune, era considerat ca un sistem care împedeca poporul să-și exprime adevărata voință, vom înțelege și mai bine de ce în ajunul ultimelor alegeri partidele democratice se temeau că, cu toate sforțările lor, vor eși înfrânte din lupta electorală și de ce cercurile autocrate așteptau noua Dumă cu o nerăbdare plină de speranțe și de încredere în viitor.

Dar unde guvernul rusesc a dovedit că nu așteptă mântuirea lui numai de la interpretarea legei electorale, e atunci când paralel cu dinsa întrebuința mijloacele cunoscute de terorizare, de la înscenările polițienești până la încarcerările în gloată, pentru a opri pe alegători de la vot. Și iată de ce isbânda partidelor democratice din Rusia are o însemnătate mult mai mare de cât se crede și de cât ne-o arată numărul mandatelor ce au obținut.

Dacă cu toate aceste piedici care pe de-o parte excludeau de la vot pe alegătorii democrați și pe de altă parte împedecau și pe cei ce mai aveau drept de vot să voteze, dacă chiar în mijlocul unor împrejurări atât de vădit protivnice, poporul rusesc a fost în stare să-și arate cu atâta tărie nemulțumirea în potriva țarismului și voința de a înzestra Rusia cu un alt sistem constituțional și politic, e că mișcarea revoluționară e în Imperăția Moscovei prea puternică și prea adîncă ca vre-o forță pământească să i se mai poată împotrivi și deja mai organizată de cât ne obișnuiserăm a o crede și de cât le plăcea agenților autocrației s'o trîmbițeze în cele patru colțuri ale pământului.

Ce putem aștepta însă de la Duma de curînd aleasă? Intru ce și întru cât va semăna ea Dumei disolvată acum câte-va luni?

E greu de spus, cu atât mai mult cu cât alegerile Dumei nu sunt încă complet sfîrșite și cu cât nici partidele nu au desvăluit înainte de alegeri toată cugetarea lor. Cele mai elementare nevoi de prudență și de tactică le-au silit să ascundă, în parte măcar, gândurile și patimele lor, nestinse însă.

Dar este probabil că chiar dacă în unele privințe noua Dumă nu va merge așa de departe ca prima, că dacă în cuvîntările de acum vor găsi mai multă măsură de cât în elocința într'adevăr potopică a poporului rusesc care în prima Dumă prea vădit vorbea în numele mai multor veacuri de tăcere, ea va aduce totuși o serie de reforme de un democratism așa de înaintat în cât va fi cu neputință țarismului să le sancționeze și acesta va căuta ast-fel încă odată în măsurile violente și extra-legale scăparea lui trecătoare.

Prin disolvarea ultimei Dume autocrația urmărea un scop, să înăbușească mișcarea revoluționară sau s'o canalizeze; prin a doua Dumă guvernul se va încredința că s'a înșelat în așteptările lui, că valul revoluționar nu poate fi nici înăbușit nici canalizat. Iar prin această Dumă Europa va înțelege—s'o nădăjduim cel puțin—că-și perde vremea sprijinind prin diplomație ca Germania, prin puterea financiară ca Franța, un regim politic care este osândit peirei prin spiritul timpului, prin greșelile și nelegiuirile lui și prin trezirea din amorțeală a numeroaselor popoare ce împrejurările și restriștile istoriei le-au plecat sub jugul unui popor inferior lor prin cultură și prin civilisație.

I. G. D.

UN PROVERB PE ZI

Mai mult faci cu blîndețea de cât cu violența.

DIN ANGLIA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)

Londra, 16 Februarie

Reforma armatei engleze

Incă de pe când și-a pierdut orgoliul armatei ei tradiționale pe plaiurile sud-africane, Anglia a pornit în căutarea unei armate noui pentru toate câmpurile teoriei, oprindu-se tocmai la marginea recrutărei universale. Ast-fel chiar ministrul de rĕsboiŭ liberal a trebuit să-și prezinte proiectul de reformă a armatei, și acum pare că e a treia sau a patra reformă universală, făcută de la 1900 încoace. Este de recunoscut însă că actualul proiect al lui Haldane e cel mai bine combinat spre a se pune pe base științifice organizația militară.

Primul scop al ministerului de rĕsboiŭ a fost să îmbunătățească condițiile de mobilisare a armatei regulate. Astă-zi, cu toate că Anglia are 237.000 soldați, nu are gata, pentru mobilisare, de cât 75.000 oameni; în proiectul Haldane forțele ce vor fi gata pentru mobilisarea imediată se vor urca la 160.000 oameni, și acesta este un mare progres față de condițiile actuale.

Al douilea punct al proiectului este simplificarea forțelor auxiliare. Anglia are acum trei organizații militare independente, — miliția, armata regulată și *yeomanry*— toate cu tradiții speciale și speciale condiții de servicii, fără cea mai mică coordonare între ele. Proiectul Haldane propune unificarea acestor corpuri, coordonându-le într'o organizație de 350.000 oameni, din care se va putea scoate o forță de 300.000 oameni de trupă organisată și omogenă. Ar fi vorba, adică, să se constitue o nouă armată teritorială formată de soldați și de miliție, și alcătuită din 14 divisii cărora trupele de *yeomanry* le-ar da cavaleria.

Organisarea noueĭ armate s'ar face pe baze teritoriale; fie-care district ar fi însărcinat să-și administreze propriul corp, scoțându-se astfel răspunderea financiară din organisarea comandamentului militar. Din potrivă, comandamentul și exercițiile armatei teritoriale vor fi în mâinile aceluiași general, care va comanda armata regulată în diferite districte.

In expunerea făcută, ministrul de rĕsboiŭ a declarat că „budgetul lui e un budget de soldați, făcut de soldați, pentru soldați" și că s'au suprimat toate cheltuelile nefolositoare, spre a se consacra banul la pregătirea de rĕsboiŭ a armatei". Chiar de anul trecut se economisiseră 490.000 lire sterline, prin reducerea batalioanelor; se vor mai economisi încă un milion 250 000 lire, „toate acestea fără a se micșora forța armatei — a zis ministrul—; scopul nostru a fost ca, reducênd cheltuelile, să obținem o armată de calitate superioară".

Proiectul lui Haldane e ceva care stă între garda mobilă franceză a celui de-al douilea imperiu și armata națională germană.

Lupta electorală la Londra

Lupta electorală pentru „London-Connty Conncil" — consiliul comunal— e în toiŭ. Partidul reformist a organisat nu mai puțin de 200 întruniri, la cari se crede că vor asista în total vre-o 400.000 de persoame. De partea lor progresiștii nu se arată mai puțin activi și cu toate că numărul întrunirilor organisate de ei nu e încă hotărât, e sigur că nu va fi mai mic de cât cel al adversarilor.

Și o fracțiune și cea-l'altă a corpului electoral aŭ înregimentat pe toți oratorii cu putință, și reformiștii moderați aŭ de asemeni o mare cantitate de propagandiști lucrători.

De-alungul ulițelor, orî pe unde e vre-o bucățică de zid disponibilă, manifestele și afișele ilustrate ale celor două partide se alternează și se suprapun neîncetat. Unele din aceste manifeste sunt de o mărime într'adevĕr extra-ordinară și acoperă ziduri întregi cu desenuri bizare, imitând pe cele publicate de artiștii americani în ziarele din New-York, spre a se combate trusturile. In loc de contra trusturilor, la Londra ele sunt îndreptate a combate așa consideratele cheltueli exagerate administrative și de municipalisare, făcute de partidul progresist.

Alegătorii chemați să ia parte la alegerî sunt 846.000.

Foreing

CRONICI FEMININE

Ingrijirea copiilor

O cină prost preparată și prost servită va procura copiilor un somn agitat, întretăiat de vise și o desteptare neplăcută, tristă, lăsând pe copii nepregătiți pentru munca de peste zi.

Un dejun rĕŭ ales, preparat fără îngrijire, va mai accentua aceste rele dispoziții, iar copiii se vor duce la școală fiind o sarcină pentru ei înșiși și pentru dascălul lor.

Mamele, cari nu s'aŭ preocupat de sănătatea copiilor când erau mici, nu trebue să se descurajeze, căci mai pot face mult pentru viitorul lor hrănindu-i bine.

Lumea se interesează mult acum de slăbiciunea vederei la copii.

Care e cauza și care e leacul?

Sunt de sigur multe cauze, dar printre cele mai usoare de înlăturat vom cita următoarele:

Sălile școalelor prost luminate cu ferestre rĕŭ asezate; pereții de o albeață care obosește ochiĭ; obiceiul neîncetat pe care-l cere școala de a privi lucruri asezate prea aproape de ochiĭ elevului, și după cele 5 ceasuri de școală, cele 2—3 și chiar 4 ceasuri jertfite lucrărilor de acasă, din care o parte cel puțin trebue să fie făcută la lumina artificială, adesea defectuoasă.

Sylvia.

TRIBUNA MILITARA

Acomputeri din soldă

Mimisterul de rĕzboiŭ a ordonat să nu se mai dea ofițerilor aconturi din soldă, după cum era obiceiul până acum. Această măsură, care în realitatea cazurilor, dacă nu e bine venită, ar trebui să fie inofensivă, a avut darul să nemulțumească cercurile militărești, ceea-ce explică atacurile ce i se aduc chiar de către o parte din ziare.

Nu se știe precis dacă măsura e pornită chiar din inițiativa d-lui ministru saŭ e numai o aprobare pe care a dat-o unei propuneri făcută de către serviciul intendenței. De și există această nesiguranță asupra originei acestei măsuri, nu știm pentru ce ziarele atacă pe intendanți, cărora le adresează cuvinte grele, tratându-i de *mizilici* și acuzându-i de șicane. Atacurile sunt așa de vehemente că bieții ofițeri de intendență nu mai îndrăsnesc să-și arate fața în lume.

Să examinăm puțin chestiunea pentru a vedea dacă măsura e așa de rea și vina așa de mare a ofițerilor de intendență, admițând că ei aŭ făcut propunerea.

Nu e un secret pentru nimenea tristele lucruri petrecute în timpul din urmă, când s'aŭ găsit bani lipsă în casele corpurilor și care lipsuri erau motivate și justificate prin chitanțe fictive de așa zise avansuri din soldă.

Ofițerii de intendență însărcinați cu verificările constataŭ aceste neregulĭ și uneori le semnalaŭ, alte orî nu. Ofițerii de intendență nu trebuesc felicitați pentru aceste abateri de la îndatoririle lor, dar nu trebuesc nici acuzați fiind-că se conformaŭ mediului și ideilor în care trăim, de oarece pe cale erarhică nu găseaŭ pe lângă șefii lor, care erau chemați să ia măsurĭ de îndreptare, strășnicia ce se cuvenea pentru asemenea abuzurĭ. Bietul ofițer de intendență era expus să fie huliț de camarazi, când făcea vre-o constatare neplăcută, și să fie dojenit saŭ pedepsit de șefi, când se constata vre-o neregulă, pe care o trecuse cu vederea.

Nu trebue uitat iarăși că ofițerul de intendență nu e de cât un auxiliar al comandamentului și că, în aceste condițiuni, nu poate lua nici o măsură din propria lui autoritate, dar tot ce puteaŭ face era să raporteze pe cale erarhică, constatările lor.

In aceste condițiuni vina nu poate fi a ofițerilor de intendență dacă s'aŭ constatat neregulĭ în casele corpurilor, ci numaĭ a comandamentelor care n'aŭ știut saŭ n'aŭ voit să ia măsurĭ la timp.

Prin urmare chiar dacă ofițerii de intendență aŭ inspirat această măsură, ea nu e rea, și de altă parte nu era alt mijloc pentru ei de a se pune la adăpostul neajunsului semnalat mai sus, adică de a fi huliți și dojeniți orî-cum ar fi procedat.

In ceea-ce privește chestiunea aconturilor din soldă ce se dau ofițerilor, ea nu e alt-ceva de cât unul din multele obiceiurĭ rele, ce domină viața noastră socială și militară.

Un bărbat de stat hazliŭ dar filosof a spus că „Românul se naște bursier, trăește funcționar și moare pensionar", cu alte cuvinte românul de când se naște și până moare se găsește sub aripa tutelară a Statului, care e înțeleasă așa de departe, că românul nu trebue să se mai îngrijească de nimic, ci să mulțumească numaĭ să trăiască din firimiturile zilnice ce i le dă Statul.

In nici o țară din lume nu se vede procedeul străniŭ, ce se vede la corpurile noastre de trupă, unde casierul își absoarbe cea mai mare parte din activitatea sa în socotelile băneștĭ ale ofițerilor. Casierul îĭ ține socoteala de îmbrăcăminte, mâncare, locuință, diferite datorii până și a banilor de buzunar. Asemenea stare de lucrurĭ e dăunătoare prestigiuluĭ și caracteruluĭ ofițerului, incurcând peste măsură comptabilitatea corpurilor de trupă. In nici o țară și în nici o armată din lume nu se daŭ acompturĭ din leafă, nu pentru că în acele țărĭ stăpânirea nu se interesează de soarta ofițeruluĭ, dar în acele țărĭ se înțelege că ofițerul trebue tratat ca un om matur, cu judecată și voință proprie, dar nu ca un copil pe care trebue să-l întreții zilnic până și cu cheltuelile de buzunar.

Neapărat că acest mod de a vedea va nemulțumi pe mulțĭ, căcĭ în țara Românească orĭ ce act virilĭ, care ne imboldește nițel indolența și tinde să ne schimbe obiceiurile de sibaritism, ne revoltă mai mult de cât o călcare de principiĭ saŭ de demnitate.

Fiind-că a venit vorba de intendența noastră, să spunem câte-va cuvinte și asupra acestuĭ serviciŭ așa de important la o armată.

In timp de pace îndatoririle lor se reduc la administrația unor servicii și controlul tuturor gestiunilor de banĭ și materiĭ ale armatei.

Trebue recunoscut că chiar dacă aceste servicii lasă de dorit une orĭ, vina, în mare parte, nu e a lor ci tot a comandamentuluĭ.

Partea neliniștitoare a serviciuluĭ intendenței e aceea din timp de războiŭ. In această perioadă critică există o delimitare de atribuțiuni între intendență și combatanți, care se oprește la linia de cantonament a corpurilor de trupă. De la această linie înainte totul intră în atribuțiunile ofițeruluĭ combatant; de la această linie înapoi, toate sarcinile cad asupra ofițerului de administrație și intendență.

E o știință întreagă care se raportă la aprovizionamente de tot felul, la adunarea lor, la transportul lor, la organizarea serviciuluĭ de distribuire, etc. Sarcina intendenței nu se limitează numaĭ la aprovizionărĭ, tot ei trebue să prevază și să organizeze materialicește diferite spitale, ambulanțe și depozite.

Importanța acestor servicii e așa de mare, că orĭ-care ar fi valoarea uneĭ armate și a șefilor eĭ, ea nu ar putea rezista trei zile pe câmpul de bătae, dacă s'ar întercepta saŭ din o cauză oare-care n'ar funcționa serviciul de aprovizionare condus de intendență.

Fără a fi nimic vexator pentru ofițerii de intendență, trebuește spus că la noi acest serviciŭ nu este la înălțimea acestor îndatoriri. Vina nu e a lor, ci tot a comandamentuluĭ, care nu la nici o măsură pentru a îmbunătăți personalul acestuĭ corp și să le dea posibilitatea, din timp de pace, să se instruiască pentru greaua lor misiune din războiŭ.

M.

O CUGETARE PE ZI

Femeile nu înseală de cât pe aceĭ pe carĭ îĭ iubesc.

Fațada bisericeĭ române gr.-or. din Cleveland, Statul Ohio (America)

— Vezi ilustrația —

Emigranții români de religie greco-orientală din orașul Cleveland, capitala Statuluĭ Ohio (America de Nord) aŭ strâns ban cu ban pentru ca să-și clădiască o biserică. Suma necesară, fiind adunată, s'a hotărît ca lucrările să înceapă chiar în primăvara aceasta.

Ilustrația noastră de astă-zi, reprodusă după ziarul românesc „America" din Cleveland, reprezintă fațada bisericeĭ, după planul întocmit.

Înălțimea cupoleĭ este de 23. 7 metri, înălțimea turnurilor de 21. 5 metri, iar lățimea fațadeĭ 14. 5 m.

Invelitoarea bisericeĭ este de aramă, iar fațada este lucrată din peatră și cărămidă roșie și galbenă. In mijlocul frontispiciuluĭ, deasupra portaluluĭ, se află o icoană de mosaic reprezintând pe Maica Domnuluĭ cu Fiul eĭ, făcută din petricele colorate, precum sunt icoanele de pe fațada catedraleĭ din Sibiŭ (Transilvania).

HINGHERIA

și S. P. A.

Nu trece zi fără să primim scrisorĭ de la diferite persoane prin carĭ ni se cere să facem ceva și pentru serviciul de hingherie, să remediem starea actuală care dă loc nu numaĭ la atâtea spectacole de sălbăticie, dar care ar trebui să dispară cu desăvârșire, ca cel puțin Capitala țărei să aibă un serviciŭ de ecarisagiŭ demn de o țară civilizată și să fie un îndemn pentru capitalele de județ.

Lumea este revoltată de procedeul barbar al prinderei câinilor vagabonzi și toți cer înlocuirea actualuluĭ sistem. Aruncând la un loc zeci de câinĭ și, întâmplător, fiind unul din eĭ, turbat toți acei câinĭ sunt uciși de îndată, ast-fel că prin acest mijloc se distrug atâtea câinĭ de valoare, animale care ar fi adus un folos stăpânilor.

Dar modul de ucidere al câinilor?

Absolut nici o schimbare în modul de a ucide acum 15 anĭ și astă-zi. Am stăruit de acum un an ca primăria să înzestreze acest serviciŭ cu aparatul Richardson, aparat perfecționat prin care se ucid câinii fără suferință cu ajutorul cloroformuluĭ.

Insă serviciul de hingherie mai are și altă însărcinare: aceea de a ridica caiĭ morțĭ fie pe strade, fie în grajdurĭ, precum și pe aceia carĭ căzând pe strade sunt în așa stare că nu se mai pot ridica.

Aceste nefericite animale care încă mai aŭ un pic de viață, sunt supuse la marĭ torturĭ de către hingherĭ: loviți cu toporul în cap, ameițiți și jupuiți de vii.

Oare nu ar fi mai uman să li se ridice viața fără suferințe?

In timpul acestor 3 anĭ de existență a societățeĭ noastre, am studiat de aproape chestiunea serviciuluĭ de ecarisagiŭ, am strâns toate documentele, ne-am folosit de toate denunțurile și sfaturile ce am primit și un membru al Comitetuluĭ a vizitat într'adins instituțiunile similare din străinătate.

Incă de mai bine de un an, am obținut ca primăria să ne ție la dispoziția noastră un cal care să transporte trăsura de ambulanță a școleĭ veter. în cazurĭ de accidente grave, când caiĭ ce cad pe strade, fie că își rup picioarele, fie că din alte cauze nu se pot ridica, să fie transportați la soc. veterinară, unde se îngrijesc pe socoteala societățeĭ.

Cine nu citește zilnic prin ziare informații de felul acesta: „în str. Academieĭ se află căzut un cal în neputință de a se mai ridica. Nu înțelegem ca în centrul Capitaleĭ după 8 ore să nu fie ridicat și îngrijit. Ce face S. P. A.?"

Cu regret o spunem că pe la marginea orașuluĭ aŭ stat caiĭ căzuți câte 2—3 zile cu toate intervențiile noastre și instrucțiunile date circ. Ceva mai mult, în str. Teilor pe un loc viran în dreptul No. 92 a fost lăsat un cal 5 zile părăsit de stăpân, pe când copiiĭ mahalaleĭ îl încălecaŭ și îl loveaŭ cu lemnul ca să se distreze!

Indată ce am luat întreprinderea serviciuluĭ de ecarisagiŭ, am putea introduce multe îmbunătățirĭ.

Imbunătățirile de introdus

Câinii găsiți pe strade fără stăpânĭ s'ar lua de către oamenii serviciuluĭ, bine îmbrăcați și, prin mijloace blânde, s'ar transporta la custile individuale ce s'ar găsi la fie-care circumscripție.

Trăsura specială ar trece odată pe zi pe la circumscripție, spre a ridica custile, lăsând în locul lor altele goale.

Zilnic s'ar alcătui un tabloŭ de numărul și specia câinilor, precum și locul unde aŭ fost prinși, tabloŭ ce s'ar publica într'un ziar din Capitală, afișându-se în același timp și într'un loc frecuent al Capitaleĭ. Cei ce ar aduce câinĭ la circumscripție, ar putea căpăta o sumă de banĭ—ce s'ar fixa ulterior — pentru fie-care câine nereclamat, căutând prin aceasta a stârpi numaĭ câinĭ vagabonzi.

S'ar clădi un local spațios unde câinii timp de 5 zile să fie ținuți în cea mai perfectă curățenie, local ce nu va fi la marginea orașuluĭ, spre a fi zilnic vizitați de cei interesați. Uciderea câinilor se va face fără suferință prin aparate de ucidere prin cloroform.

Trăsura de ambulanță va fi la dispoziția orĭ-cuĭ o va cere, pentru transportul animalelor infirme.

Se va da zilnic nu numaĭ consultațiuni gratuite ci și medicamente internându-se până la 20—30 caiĭ aĭ căror proprietarĭ nevoiași azĭ sunt siliți să-și piardă vitele din lipsă de mijloace de îngrijire.

Carnea de cal

Pe un preț aproape de nimic ar vinde zilnic în hale la comp. speciale ale S. P. A. carne de cal, curată, de animale sănătoase, fiind vizitate toate animalele de medicul societățeĭ.

Atâta lume săracă nu așteaptă de cât cu bucurie vinzarea carneĭ de cal.

Populațiunea nevoiașe nu poate gusta carne de vacă a 90—1 leŭ kg. și va fi prea fericită ca în loc să umble să strângă după maidane găini moarte, să mănânce cu poftă supă și fripturĭ de carne de cal atât de gustoasă.

Ne gândim chiar a institui o primă pentru proprietarii ce și-ar aduce singurĭ caiĭ spre a fi uciși, în loc de a'ĭ părăsi pe strade unde se chinuesc zile întregĭ până a'și da sfârșitul. Azĭ proprietarĭ nu are nici un drept asupra valoareĭ calului ucis a cărui piele, coamă, copite se utilisează în folosul antreprenoruluĭ serviciuluĭ de ecarisagiŭ.

Dar instalațiunea serviciuluĭ de ecarisagiŭ, va fi într'un cuvînt o podoabă a Capitaleĭ, o instalațiune înzestrată cu tot ce poate fi mai perfecționat, ce cu timpul ar cuprinde o secțiune unde mai cu seamă pe sesonul verei se vor putea lăsa cu toată încrederea de a fi bine îngrijiți: câinĭ, păserĭ și caĭ de valoare.

In principiŭ s'a hotărât de mult luarea întreprinderei acestuĭ serviciŭ și car